

Innholdsfortegnelse

Å fjerne eller ikke fjerne?.....	2
1.0. En studie av debatten rundt å fjerne konføderale statuer i USA mellom 2015-2020.	2
2.0. Forskningsoversikt	6
2.1. Historiebruk.....	7
3.0. Metode.....	8
3.1. Kildeutvalg.....	9
4.0. Analyse av argumentene om å fjerne eller ikke fjerne de konføderale statuene	10
4.1. Argumentene for å fjerne	10
4.1.1. Statuene representerer rasistiske verdier	10
4.1.2. Oppgjør med nasjonens mørke fortid	14
4.1.3. Den historiefaglige tilnærmingen	16
4.2. Argumentene mot å fjerne.....	19
4.2.1. Statuene er kulturell og historisk arv	19
4.2.2. «Slippery slope» argumentet	20
4.2.3. Lærdomsargumentet	23
5.0. Konklusjon.....	25
6.0. Primær- og sekundærkilder:.....	29
6.1. Primærkilder:.....	29
6.1.1. Publiserte kilder:.....	29
6.1.2. Avisartikler:.....	32
6.1.3. Nettsteder uten forfatter:	35
6.2 Sekundærkilder:	36
6.3. Figurer og bilder:	36

Å fjerne eller ikke fjerne?

1.0. En studie av debatten rundt å fjerne konføderale statuer i USA mellom 2015-2020.

Debatten rundt konføderale symboler i det amerikanske samfunn har nok engang flammet opp i etterkant av politidrapet på George Floyd den 25. mai 2020.¹ Debatten har vært til stede i det amerikanske samfunnet over en lengre tidsperiode, men først i nyere tid med hendelser som kirkeskytingen i Charleston, 2015, har den blitt gjenopplivet og fått et ordentlig fotfeste i samfunnet.² Etter denne hendelsen startet en mer omfattende debatt rundt de konføderale symbolene, og siden har protesten i Charlottesvill i 2017 holdt debatten relevant.³ Debatten har vært av og på de siste seks årene. Tall fra 2020 indikerer at 146 konføderale symboler har blitt fjernet fra det offentlige rom siden 2015. Symboler kan være monumenter, minnesmerker, statuer, navn på offentlige bygg eller høytidsdager. Av disse 146 symbolene er 93 blitt fjernet, omplassert eller fått nytt navn så sent som etter politidrapet på Floyd.⁴ Det er blitt rettet særlige mye oppmerksomhet mot statuer av historiske konføderale aktører, og flere har blitt revet ned uten en demokratisk prosess av aktivister og antirasister.⁵ Fjerning av statuer, med eller uten en demokratisk prosess, har ført til at blant annet George Washington og Thomas Jefferson statuer har kommet under granskning av aktivister.⁶ Debatter om å fjerne statuer finnes også i andre deler av verden. I Storbritannia har flere statuer av historiske aktører med tilknytning til imperialismen, slavehandel og rasistiske holdninger blitt fjernet som følge av Black Lives Matter-protestene.⁷ Selv i Norge har flere undertegnet et opprop om å rive en statue av Winston Churchill og Ludvig Holberg.⁸ Et annet eksempel i Norge er en benk dedikert til Carl von Linné som bydelsutvalget i Oslo ville fjerne på grunn av Linné sine rasistiske holdninger.⁹

¹ «George Floyd Protests Reignite Debate Over Confederate Statues,» *The New York Times*, 03.06.2020.

² «Changing history? No – 32 Confederate monuments dedicated in past 17 years,» *The Guardian*, 16.08.17.

³ «Man Charged After White Nationalist Rally in Charlottesville Ends in Deadly Violence,» *The New York Times*, 12.08.2017.

⁴ «SPLC WHOSE HERITAGE? DATASET UPDATES AS OF SEPTEMBER 15, 2020,» lest 21.02.2021.

⁵ «Historians debate America's history of racism and Confederate monuments,» *ABC news*, 18.07.2020.

⁶ Issac J. Bailey, «We Don't Need to Cancel George Washington. But We Should Be Honest About Who He Was,» *Politico*, 28.06.20.

⁷ «Tributes to slave traders and colonialists removed across UK,» *The Guardian*, 29.01.21.

⁸ Eivor Evenrud, «Vi trenger ikke å hylle statuer, men vi trenger heller ikke å rive dem,» *Aftenposten*, 11.06.20.

⁹ «Carl von Linné-benken i Botanisk hage blir værende,» *Universitetsavisen*, 23.09.20.

Figur 1: Konføderale statuer vandalisert og halshugget etter en BLM-protest i Portsmouth, Virginia. (Kristen Zeis/The Virginian-Pilot via AP)

Debatten rundt de konføderale statuene er del av en internasjonal trend. Denne trenden er heller ikke noe nytt i dagens samfunn. At statuer blir revet ned er ofte et resultat av regimeendringer. Etter Sovjetunionens fall ble monumenter og statuer av Sovjetiske ledere revet eller omplassert i det offentlige rom.¹⁰ Invasjonen av Irak og slutten på diktaturet til Saddam Hussein forbindes ofte med statuen som ble veltet i Firdos Square i Bagdad.¹¹ I de østeuropeiske landene ble det oppreist statuer for å markere et narrativ av historien Sovjetunionen mente var viktig å markere i det offentlige rom. Dette skjedde også i de amerikanske sørstatene etter borgerkrigen hvor makthaverne i samfunnet, hvite borgere som mente afroamerikanere var underlegne, reiste opp statuer for å markere og huske konføderale aktører og saken de kjempet for.¹²

¹⁰ «Soviet war memorials in Eastern Europe continue to strain relations with Russia,» *The Conversation*, 20.08.18.

¹¹ «The day the statue fell,» *The Guardian*, 19.03.04.

¹² «Whose Heritage,» 11, hentet 09.04.21, fra https://www.splcenter.org/sites/default/files/com_whose_heritage.pdf

Likevel er det en vesentlig forskjell mellom rivning av statuer som følge av en regimeendring og hva som skjer i USA i dag. Statuer ble ikke revet ned etter en regimeendring i de amerikanske sørstatene, i motsetning til regimeendringene i Øst-Europa og i Irak. Etter borgerkrigen ble det gjort forsøk på en rekonstruksjon for å skape et mer demokratisk sørstatssamfunn.¹³ Da denne mislyktes beholdt hvite makten i samfunnet, og en segregering av afroamerikanere ble vanlig i sørstatene.¹⁴ Ifølge Southern Poverty Law Center, var det to markante perioder med en økning i oppreisning av de konføderale statuene.¹⁵ Den første tidlig på 1900-tallet under Jim Crow-lovene og segregering i sørstatene. Den andre under borgerrettighetsbevegelsen tidlig på 1950-tallet og utover 1960-tallet.¹⁶ Det vil si at mange av statuene er blitt oppreist som en motreaksjon for økte rettigheter for afroamerikanere i samfunnet. Debatten rundt de konføderale statuene skiller seg derfor ut fra andre samfunn, som har vært uenige om hvilke del av fortiden man skal huske og glemme. Det er denne problematikken jeg vil ta for meg i oppgaven, ikke fjerning av statuer som et resultat av regimeendring. Debatten omhandler hele USA, og det finnes konføderale statuer i de fleste amerikanske statene, likevel er den største andelen av statuene spredt utover de amerikanske sørstatene.¹⁷

I tilfellene hvor det er blitt bestemt at statuer skal fjernes har store folkesamlinger og protester funnet sted, og noen ganger også forårsaket vold mellom de to polariserte ståstedene.¹⁸ På den ene siden har man afro-amerikanere, borgerrettighetsaktivister og antirasister som vil fjerne statuene ut ifra et synspunkt om at statuene symboliserer rasistiske verdier. På den andre siden har man hvite nasjonaliser og høyreekstreme som ikke vil fjerne statuene grunnet i et annet synspunkt, at statuene er et symbol på sørstatenes arv og en del av nasjonens og sørstatenes historie. Dette er de to ytterste og mest polariserte ståstedene i debatten, men debatten har fått stort omfang i USA. Det finnes mange ulike posisjoner i debatten med ulike meninger om hva man burde gjøre med de konføderale statuene. Flere posisjoner i debatten vurderer alternative løsninger for statuene, som å legge til en plakett som kan kontekstualisere den komplekse historien statuene representerer. Andre mener statuene burde stå hvor de er, men at man reiser opp flere statuer som kan sette dem i et nytt

¹³ Eric Foner, «Reconstruction,» *Encyclopedia Britannica*, 10.09.20

¹⁴ Foner, «Reconstruction.»

¹⁵ «Whose Heritage,» 11.

¹⁶ «Whose Heritage,» 11.

¹⁷ «Whose Heritage,» 10.

¹⁸ «Man Charged.»

lys. Debatten viser altså tendenser til å splitte samfunnet, lokalt og nasjonalt. Bak spørsmålet om å fjerne eller ikke fjerne de konføderale statuene, ligger det et spørsmål om hva et samfunn skal huske og glemme. Dette går inn under historiebruk i samfunnet, og *problemstillingen for oppgaven blir derfor å undersøke hvordan aktørene i debatten argumenterer for å fjerne eller ikke fjerne, og dermed argumenterer for hvilke deler av historien man skal huske og glemme i samfunnet.*

Figur 2: Folkesamling i Richmond, Virginia, rundt en statue av den konføderale generalen Robert E. Lee etter politidrapet på George Floyd. (Steve Helber/ Associated Press)

2.0. Forskningsoversikt

Mange studier rundt debatten om konføderale statuer fokuserer på komparative analyser. En liten studie tar opp problematikken med å glemme når man fjerner statuer gjennom sammenligning av de konføderale statuer i USA og statuer fjernet i post-Sovjetiske samfunn. Resultatet av studien viser til hvordan å fjerne innebærer å glemme, selv om det kan virke berettiget.¹⁹ En annen komparativ studie sammenligner en statue av Robert E. Lee og Cecil Rhodes.²⁰ Denne studien fokuserer på å forstå behovet for å fjerne statuer som symboliserer og markerer hvitt overherredømme.²¹ Resultatet av denne studien viser at statuene handler om narrativ av historien, og hvordan narrativet statuene representerer er bakgrunnen for at mange vil fjerne statuer som representerer hvitt overherredømme.²² I en undersøkelse som tar for seg minnelandskapet etter apartheid i Sør-Afrika kommer det frem hvordan monumenter og statuer representerer ett narrativ av historien, og dermed ekskluderer ett annet.²³ Studien viser at statuer styrker en gruppe sitt narrativ av historien, mens det samtidig svekker den ekskluderte gruppen sitt narrativ. Disse studiene tar opp flere interessante aspekter med kontroversielle statuer i ulike samfunn. Med hensyn til ordomfanget til oppgaven har jeg valgt å undersøke problematikken med å glemme når man fjerner statuer. Jeg vil ikke gjøre en komparativ analyse ettersom utgangspunktet i USA er ganske annerledes enn i andre samfunn. Jeg har derimot valgt å undersøke hvordan aktører argumenterer for å fjerne eller ikke fjerne, og om de da argumenterer for å huske eller glemme historien statuene representerer. Før jeg kan gjøre dette, vil jeg derfor gjøre rede for teori om historiebruk og forklare hvorfor aktørene i debatten har forskjellige oppfatning av statuene og hva man skal gjøre med dem.

¹⁹ Benjamin Forest og Juliet Johnson, «Confederate monuments and the problem of forgetting,» *Cultural Geographies*, 26, 1, (2019): 127-131.

²⁰ Kathie Sophia Trippe, «Memorialising White Supremacy: The Politics of Statue Removal» (Masteroppgave, University of Cape Town, 2019), 1-107.

²¹ Trippe, «Memorialising White Supremacy,» 10.

²² Trippe, «Memorialising White Supremacy,» 80-82.

²³ Sabine Marschall, *Landscape of Memory: Commemorative Monuments, Memorials and Public Statuary in Post-Apartheid South Africa* (Leiden, Boston: Brill, 2009).

2.1. Historiebruk

Monumenter og statuer er ikke historie i seg selv, men markerer et aspekt av historien.²⁴ Samfunn reiser opp monumenter for å markere og huske fortiden. Det kan blant annet gjøres i form av statuer eller minnesmerker. Statuer er en skulptur av en person til minne om personen og dens prestasjoner og bidrag i samfunnet. Minnesmerker kan derimot være en plakett som minner om en hendelse eller flere personer. Forskjellen er derfor at minnesmerker som regel fokuserer på hendelser eller flere personer. Statuer fokuserer derimot på én persons prestasjoner og bidrag i samfunnet de som reiser den opp mener er verdt å huske. Selv om det ikke inngår i definisjonen på en statue, har statuer en tendens til å virke glorifiserende. Joshua David fra World Monuments Fund peker på at det å plassere noe på en sokkel gjør det til en ærverdig gjenstand.²⁵ Nettopp dette poenget er det som gjør debatten rundt konføderale statuer så omstridt og er grunnen til at jeg har valgt å fokusere på statuer i denne oppgaven.

Teori om historiebruk kan videre hjelpe å forklare hvorfor debatten rundt statuene er så omstridt. Her kommer jeg til å bygge min prestasjon om historiebruk på *Innføring i Historiebruk* av Jan Bjarne Bøe og Ketil Knutsen.²⁶ I sammenheng med spørsmålet om å fjerne eller ikke fjerne de konføderale statuene finner man problematikken om å huske og glemme. Dette begrepsparet er sentral del av historiebruk i samfunnet.²⁷ Individuer plasserer den bevisste og ubevisste historiebruken i en dynamisk prosess som innebærer deres fortolkning av fortiden, forståelse av nåtiden og deres perspektiver på fremtiden.²⁸ Dette er en del av begrepet eksistensiell historiebruk som brukes av alle individer. Begrep er viktig ettersom hver aktør med en mening i debatten bruker den dynamiske prosessen når de argumenterer for å fjerne eller ikke fjerne, og dermed også om historien statuene representerer skal glemmes eller huskes.

²⁴ «AHA Statement on Confederate Monuments (August 2017),» lest 06.02.21.

²⁵ Joshua David, «Public Monuments, Public Values,» *World Monuments Fund Blog*, 18.08.17.

²⁶ Jan Bjarne Bøe og Ketil Knutsen, *Innføring i historiebruk*, (Kristiansand: Cappelen Damh Høyskoleforlaget, 2013)

²⁷ Bøe og Knutsen, *Innføring i historiebruk*, 16-17.

²⁸ Bøe og Knutsen, *Innføring i historiebruk*, 16.

Den dynamiske prosessen er en del av begrepet individuell erindring. I tillegg til dette begrepet finnes kollektiv erindring, som er når en gruppe mennesker er felles om å huske på de samme stedene.²⁹ Dette gjelder ved steder som minnesmerker, og dermed også for statuene i debatten. Videre forklarer dette hvorfor en gruppe har samme oppfatning av statuene og argumenterer likt i debatten. Likevel innebærer ikke kollektiv erindring at folk automatisk husker det samme.³⁰ En gruppe individer kan dermed huske om fortiden forskjellig, som man ser i de to sidene i debatten.

Historiebruk viser altså hvorfor det er uenighet blant spørsmålet om å fjerne eller ikke fjerne statuene. Videre skal jeg undersøke hvordan aktører i debatten argumenterer for og mot å fjerne statuer. Dette blir dermed en analyse av historiebruk i samfunnet ettersom de argumenterer for å huske eller glemme delene av historien statuene representerer. For å gjøre dette har jeg kategorisert argumentene i debatten og vil ta i bruk metoden: Argumentasjonsanalyse.

3.0. Metode

Argumentene i debatten blir først kategorisert etter posisjon i debatten, deretter etter hvordan aktørene argumenterer for å fjerne statuene eller ikke. Kategorisering av argumentene vil fungere som en teoretisk lyskaster for argumentene i debatten. Det blir lagt fokus på synspunktene aktører har på statuene, og hvordan de argumenterer for å fjerne eller ikke fjerne, om historien statuene representerer skal huskes eller glemmes. Kategoriseringen av argumentene henger sammen med metoden jeg har valgt for oppgaven. Gjennom argumentasjonsanalyse systematiserer jeg argumentene i debatten, hvor formålet er å skape en dypere forståelse for de ulike posisjonenes argumenter. Argumentasjonsanalyse gir muligheten for å undersøke hvordan aktører argumenterer for å fjerne statuene eller ikke, og om deres argumenter innebærer å huske eller glemme historien statuene representerer.

Utfra argumentasjonsanalysen har jeg utarbeidet en argumentasjonsmodell som blir tatt i bruk under analysedelen av oppgaven.

Argumenter for å fjerne konføderale statuer:

²⁹ Bøe og Knutsen, *Innføring i historiebruk*, 17.

³⁰ Bøe og Knutsen, *Innføring i historiebruk*, 17.

- Statuene representerer rasistiske verdier.
- Oppgjør med nasjonens mørke fortid.
- Den historiefaglige tilnærmingen

Argumenter mot å fjerne konføderale statuer:

- Statuene er kulturell og historisk arv
- «Slippery slope» argumentet
- Lærdomsargumentet

3.1. Kildeutvalg

Empirien består i stor grad av nyhetsartikler, debattlitteratur som bloggposter og debattartikler fra aviser i perioden mellom 2015 og 2020, som er den perioden hvor debatten har vært på sitt høyeste i USA. Ettersom debatten, som nevnt i innledningen har vært av og på de siste seks årene og handler om hva et samfunn skal huske og glemme, er det mange som har meninger om og argumenter for hva som burde gjøres med statuene. Det blir dermed sentralt å se på argumenter fra ulike deler av befolkningen. Ikke bare politikere, forskere og journalister sine meninger og argumenter, men også den alminnelige borger. Jeg har derfor gjort et bredt søk av artikler med ulike posisjoner og argumenter i debatten. I arbeidet med oppgaven har jeg funnet artikler gjennom søkeord som: «confederate debate», «confederate statue removal», «arguments against removing confederate statues» og «arguments for removing confederate statues». Jeg har deretter gjort en kvalitativ undersøkelse av artiklene. I hoveddelen blir de artiklene som illustrerer mine poeng analysert, mens de resterende artiklene som har formet min forståelse av debatten og argumentene blir henvist til i presentasjonen av argumentene. Kategoriene som ble presentert i metoddelen er blitt utarbeidet etter lesning av den totale mengden artikler. Argumentet, statuene er kulturell og historisk arv, blir ofte tatt av aktører som har en tilknytning til høyreekstrem kultur. Denne kulturen er ikke skriftlig som den motsatte siden av debatten. Aktørene har ofte en tilknytning til statuene gjennom slektninger som kjempet for de konføderale statene, og har som regel vært tilbakeholden på å kommentere debatten.³¹ Det har derfor vært vanskelig å finne en stor mengde skriftlige kilder som får frem deres synspunkt. Dette argumentet er derfor basert på et mindre utvalg av kilder enn de andre argumentene. Argumentet «slippery slope», er også

³¹ «‘The lost cause’: the women’s group fighting for Confederate monuments,» *The Guardian*, 10.08.18.

basert på et mindre utvalg av kilder ettersom få aktører bruker argumentet aktivt. Likevel nevnes argumentet hyppig i artikler, og er det en posisjon flere personer som ikke har satt seg ordentlig inn i debatten gjerne tar.

4.0. Analyse av argumentene om å fjerne eller ikke fjerne de konføderale statuene

4.1. Argumentene for å fjerne

De tre posisjonene i dette underkapittelet er alle for å fjerne de konføderale statuene, og det kan dermed virke som de argumenterer for å glemme historien statuene representerer. Under vil jeg ta for meg hvordan aktører fra de ulike kategoriene argumenterer for å fjerne, og undersøke om de også argumenterer for å glemme historien statuene representerer.

4.1.1. Statuene representerer rasistiske verdier

Mange aktører med denne posisjonen i debatten mener statuene representerer rasisme og hvitt overherredømme ettersom de kjempet for å beholde slaveriet under den amerikanske borgerkrigen.³² Andre aktører argumenterer også for at statuene er en påminnelse om undertrykkelse av svarte amerikanere i sørstatene under Jim Crow-lovene.³³ På bakgrunn av dette vil aktører med denne posisjonen i debatten fjerne statuene. For å undersøke hvordan de argumenterer for å fjerne, og om de derfor er for å glemme historien statuene representerer vil jeg se nærmere på noen utvalgte kilder.

I boken *In the Shadows of Statues, a White Southerner Confronts History* (2018) forteller den tidligere borgemesteren av New Orleans, Mitch Landrieu, hvordan statuenes symbolikk var en betydelig faktor i vurderingen han gjorde før han bestemte seg for å fjerne fire konføderale

³² «'This is not just about symbols': America's reckoning over Confederate monuments,» *Savannah Morning News*, 31.07.20. Karen L. Cox, «With these racist markers in place, there can be no peace,» *Cable News Network*, 05.06.20. «Year of racial awakening may topple Richmond's last Confederate statue, *The Christian Science Monitor*, 12.02.20. Joshua David, «Public Monuments.» Daniel Barber, «What do Confederate statues stand for, and should they be removed? (6 letters),» *Denver Post*, 08.08.17. Gersh Kuntzman, «Americans should renounce Confederate leaders the same way Germans renounce Hitler,» *New York Daily News*, 17.08.17.

³³ Robert Brundage, «What do Confederate statues stand for, and should they be removed? (6 letters),» Cox, «With these racist.»

statuer fra det offentlige rom.³⁴ Landrieu fant ut at statuene ble satt opp av ex-konføderale soldater eller sympatisører, som ville sende en politisk beskjed om at de hvite i samfunnet fortsatt hadde makten, selv om borgerkrigen var over og slaveriet var avskaffet. Statuene representerte da idealene de som reiste dem opp hadde for hvordan samfunnet skulle være. I følge Landrieu representerer dermed statuene en forlengelse av hvitt overherredømme.³⁵ I dagens amerikanske samfunn, over 150 år etter borgerkrigen, argumenterer derfor Landrieu for å fjerne statuene ettersom de ikke lenger representerer verdiene og holdningene i det mangfoldige samfunnet i New Orleans.

Sharlene Sinegal Decuir, førsteamanuensis i historie ved universitetet ved Xavier, Louisiana, støtter Landrieus avgjørelse om å fjerne statuene i en debattartikkel fra New York Times.³⁶ Hun viser først til hvordan statuene er en påminnelse om undertrykkelse av afroamerikanere, og videre på hvordan de er symboler på hat og rasisme. Hun oppsummerer sin posisjon i debatten og sitt argument for å fjerne statuene i slutten av artikkelen slik:

«I say good riddance. Confederate monuments should be housed in a museum. We cannot run from history, nor should we try. But as Americans we should not celebrate intolerance, division and hate. And we should move on.»³⁷

I sitatet fremhever Decuir at man ikke kan unngå den mørke delen av historien. Fra hennes synspunkt er statuene symboler på rasisme og hat, og hvis de får stå markert i det offentlige rom er dette en feiring av disse verdiene. Derfor argumenterer hun for å fjerne statuene og plassere dem i et museum. Man kan tolke hennes forslag om å omplassere statuene til et museum, som at hun ikke vil glemme historien statuene representerer, men at historien de representerer burde kontekstualiseres og bli husket utenfor det offentlig rom.

I en artikkel fra The RAND Blog peker også Thomas S. Szanya, en statsviter, på konføderale statuene som et symbol på rasisme.³⁸ Han stiller spørsmål om hvorfor man fortsetter å hylle lederne av de konføderale statene gjennom symboler, som blant annet statuer. Szanya

³⁴ Mitch Landrieu, *In the Shadows of Statues: a White Southerner Confronts History* (London: Penguin Books, 2018)

³⁵ Landrieu, *In the Shadows of Statues*, loc 489

³⁶ Sharlene Sinegal Decuir, «Good Riddance to Confederate Monuments,» *The New York Times*, 28.04.17.

³⁷ Decuir, «Good Riddance.»

³⁸ Thomas S. Szanya, «Confederate Statues Symbolize Role of Racism in America,» *The RAND Blog*, 16.07.20.

konstaterer at statuer ikke bare er offentlig kunst, men i likhet med Landrieu, også er symboler for politisk makt. Et eksempel han bruker er hvordan en statue av en general på en hest er ment for å inspirere stolthet for saken personen kjempet for. En statue av en konføderal general representerer generalens rolle i kampen for å beholde slaveriet. Fra Szanyas synspunkt er statuene av konføderale aktører dermed en måte å hylle kampen for å beholde slaveriet, og han mener derfor statuene representerer rasistiske verdier. Videre fremhever Szanya at statuene bevisst ble oppreist i sørstatene med politiske formål på slutten av 1800-tallet og tidlig på 1900-tallet. Statuene ble brukt som politiske verktøy for å opprettholde ideologien de konføderale statene kjempet for i samfunnet etter borgerkrigen var over. Szanya sier videre at statuer av konføderale aktører er en påminner om rasebasert undertrykkelse både i periodene de ble reist opp og i dagens samfunn. Han argumenterer derfor for å fjerne statuene ettersom de rasistiske verdiene de representerer ikke har en plass i dagens amerikanske samfunn.³⁹

I en artikkel fra National Geographic får man et innblikk i hvordan en svart innbygger i Richmond med dette ståstedet i debatten oppfatter de konføderale statuene langs Monument Avenue, som institusjonell rasisme.⁴⁰

“Tommye Finley said, “When I first moved here from Mississippi, I thought these statues were ridiculous. Why build a street for losers? [...] Psychologically, it’s perpetuating a system. It’s saying, ‘We still have the upper hand.’”⁴¹

Man kan tolke at Finley mener de konføderale statuene ikke har en plass i det offentlige rom. Han mener at statuene fra et psykologisk perspektiv foreviger systemet de konføderale statene kjempet for. Fra Finley sitt synspunkt representerer altså statuene hvitt overherredømme, et samfunn hvor afroamerikanere er mindre verdt enn hvite. Finley er derfor for å fjerne de konføderale statuene og mener det var rett å fjerne statuene langs Monument Avenue i Richmond, Virginia.

³⁹ Szanya, «Confederate Statues.»

⁴⁰ «Toppling statues is a first step toward ending Confederate myths,» *National Geographic*, 02.07.20.

⁴¹ «Toppling statues.»

Et ytterligere perspektiv på en aktør som er for å fjerne, finner vi hos en etterkommer av den konføderale generalen Robert E. Lee, som forteller om sitt synspunkt på de konføderale statuene i et intervju med News & Observer.⁴²

*“It’s hard to sit here while our relative is being used as a symbol for hate and white supremacy,”*⁴³

I sitatet kan man se at etterkommeren av Robert E. Lee oppfatter statuene som symboler på hvitt overherredømme og hat mot afroamerikanere. Dermed har han også oppfattelsen av at de representerer rasistiske verdier. På bakgrunn av dette sier han videre i intervjuet at han er for å fjerne statuene fra det offentlige rom, men håper ikke statuene blir ødelagt.⁴⁴ Han bemerker også at det er en forskjell mellom å huske fortiden og å markere den. Han følger dette opp med å si at man ikke burde feire historien om slaveriet, men huske det, slik at det aldri skjer igjen.⁴⁵ Lee mener altså at det er feil å markere og vise respekt til de konføderale aktørene gjennom statuer i det offentlig rom. Likevel vil han ikke at statuene skal ødelegges ettersom han mener de er viktig å huske fortiden.

Lee ser problematikken med å glemme historien statuene representerer, på samme måte som Decuir. Man kan tolke deres posisjon i debatten som for å fjerne statuene, men ikke for å glemme historien. De er for å fjerne statuene fra det offentlige rom på bakgrunn av at symbolene de representerer er sterkere enn historien de representerer. De tre andre aktørene, Landrieu, Finley og Szanya, med samme synspunkt, tar ikke like stor høyde for at å fjerne også innebærer å glemme. Likevel er det vanskelig å se deres argumenter som tydelig for å glemme historien statuene representerer. Finley for eksempel mener statuene foreviger et system som er utdatert. Dette kan tolkes som at han ikke vil fjerne og glemme historien statuene representerer, men å fjerne systemet de representerer. Argumentene deres bygger på at symbolikken er det man tenker over når man ser statuene, og ikke historien de representerer. Denne posisjonen er derfor for å fjerne, men det er vanskelig å tolke det som at de også er for å glemme historien de konføderale statutene representerer.

⁴² «Robert E. Lee’s relative is an NC pastor. He says ‘Supremacy was never God’s plan.’» *The News & Observer*, 17.08.17.

⁴³ «Robert E. Lee’s relative.»

⁴⁴ «Robert E. Lee’s relative.»

⁴⁵ «Robert E. Lee’s relative.»

4.1.2. Oppgjør med nasjonens mørke fortid

I dette kapitlet skal jeg undersøke debattposisjonen som bygger videre på argumentet om at statuene representerer rasistiske verdier. Aktørene her skiller seg fra det forrige argumentet ettersom de legger til et argument om å fjerne statuene, at nasjonen må ta et oppgjør med fortiden. Fra deres synspunkt har de konføderale statuene lagt en skygge over det amerikanske samfunn. For en bedre fremtid mener dermed aktører som tar denne stillingen i debatten at statuene burde fjernes for å ta et oppgjør med det de kaller nasjonens mørke fortid.⁴⁶

I tillegg til å peke på symbolene statuene representerer som et argument for å fjerne konføderale statuer, mener den tidligere nevnte Landrieu, at USA tar et oppgjør med sin mørke fortid gjennom å fjerne statuene. Boken til Landrieu gir et innblikk i hvordan han endrer sitt synspunkt på statuene gjennom egne livserfaringer. Som ungdom passerte han ofte statuene i hverdagen, men da vekket ikke statuene særlig store følelser eller tanker for Landrieu.⁴⁷ En viktig del av endringen for hvordan han oppfattet statuene, og hvilke verdier han tilegnet dem, var et besøk til konsentrasjonsleiren Auschwitz. For Landrieu ble besøket en byggekloss for hvordan man kan evaluere og lære fra fortiden, for å ikke gjenta den.⁴⁸

“The systemic evil of Nazism was the closest thing to the Southern society that relied on slave labor. I was torn by the connection between these two realities of history [...] a warped sense that some people are superior to others, a supremacy trapped in its own frozen heart.”⁴⁹

Denne koblingen er sentral for Landrieu sin argumentasjon om å ta et oppgjør med USA sin mørke fortid. Han peker videre på at USA ikke har tatt et oppgjør med sin mørke fortid, slaveriet, som Tyskland gjorde rett etter andre verdenskrig.⁵⁰ Sørstatene i USA ga ikke slipp på tapet i borgerkrigen, men reiste heller opp statuer for å holde idealene fast i samfunnet. Landrieu peker på «The Lost Cause», et falskt narrativ om at tapet borgerkrigen var en edel

⁴⁶ Yoni Appelbaum «Take the Confederate Statues Down,» *The Atlantic*, 13.08.17. Cox, «With these racist markers.», «Council takes no action on Confederate monument,» *Wichita Falls Times Record News*, 21.07.20.

⁴⁷ Landrieu, *In the Shadows of Statues*, loc 535-542.

⁴⁸ Landrieu, *In the Shadows of Statues*, loc 675.

⁴⁹ Landrieu, *In the Shadows of Statues*, loc 668.

⁵⁰ Landrieu, *In the Shadows of Statues*, loc 675.

kamp som handlet om uenigheter i statlige rettigheter og ikke om å beholde slaveriet. Dette utviklet seg samtidig som mange av de konføderale statuene ble satt opp.⁵¹ Landrieu mener dette falske narrative, en evig tilstand av fornektelse, har tatt et tak over samfunnet i sørstatene og gjort nasjonen svakere.⁵² På bakgrunn av dette mener han at statuene burde fjernes for å ta et oppgjør med nasjonens mørke fortid.

Levar Stoney, borgemester i Richmond, Virginia, USA, delte sitatet under på Twitter da han startet prosessen med å fjerne de konføderale statuene langs Monument Avenue.

“It's time for the healing to start. For public safety, for our history, for our future—the monuments to the Lost Cause are coming down.”⁵³

I sitatet kan man se en motivasjon bak avgjørelsen, nemlig å ta et oppgjør med den mørke fortiden, slik at man kan lege sårene disse statuene har påført både nasjonen og det lokale samfunnet. Statuene har skapt splid i samfunnet og til tider uroligheter og voldelige hendelser. Stoney valgte derfor å fjerne statuene for offentlig sikkerhet. Videre peker han på nasjonens historie og fremtid, og mener et oppgjør med den mørke fortiden er nødvendig for å lege nasjonens fortid.

En annen aktør med samme posisjon i debatten er Bridgett McDermott Flood, som oppgis å være en av de ledende stemmene i debatten rundt å fjerne et konføderalt monument i Forest Park, St. Louis.⁵⁴ I et intervju peker hun først og fremst på at konføderale statuer og monumenter representerer et utdatert og undertrykkende system. Videre trekker hun frem at store deler av befolkningen i St. Louis er afroamerikanere og direkte etterkommere av slaveriet. McDermott Flood mener derfor at historien disse konføderale symbolene representerer må takles på en rettferdig måte. Videre argumenter hun for at rasekonfliktene i dagens amerikanske samfunn er knyttet til statuene, og at man aldri har adressert problemene med hva statuene representerer.⁵⁵ McDermott Floods argument kobler sammen argumentet om at statuene representerer rasistiske verdier og argumentet om å ta et oppgjør med fortiden. Ved å knytte statuenes symboler til rasekonfliktene i dagens samfunn, mener hun at man må

⁵¹ Landrieu, *In the Shadows of Statues*, loc 2121.

⁵² Landrieu, *In the Shadows of Statues*, loc 2161-2175.

⁵³ «Toppling statues.»

⁵⁴ «Statues Honoring the Confederacy: Preserving History or Hate?,» *U.S. News & World Report*, 02.06.17.

⁵⁵ «Statues Honoring the Confederacy.»

ta et oppgjør med fortiden, og at det innebærer å fjerne statuene.

Som man ser i Landrieu sin argumentasjon, innebærer ikke å fjerne statuene nødvendigvis å glemme historien de representerer. Man kan tolke hans argumentasjon for å fjerne statuene innebærer å glemme det falske narrative av historien de representerer. I følge Stoney fjerner han statuene for nasjonens historie, som kan tolkes på samme måte som synpunktet til Landrieu. Stoney mener heller ikke at å fjerne innebærer å glemme historien. Det samme gjelder for McDermott Flood, som peker på at statuene skaper konflikter ut ifra symbolene de gjenspeiler i samfunnet.

4.1.3. Den historiefaglige tilnærmingen

Videre skal jeg undersøke historikere sitt ståsted og argument i debatten, som er preget av en mer faglig tilnærming. Den historiefaglige tilnærming innebærer en grundig vurdering av statuene før man tar avgjørelsen om de skal fjernes.⁵⁶ Under denne kategorien finner man aktører som stort sett er for å fjerne de konføderale statuene. Blant historikere er det en konsensus på at noen konføderale statuer burde fjernes.⁵⁷ Noen aktører i denne kategorien er passive i debatten, mens andre aktører er mer aktive og argumenterer for å fjerne statuene på bakgrunn av de samme argumentene de to andre kategoriene som er for.⁵⁸

I en artikkel fra National Geographic kommer historikeren Adam Dombay sitt perspektiv på debatten og de konføderale statuene frem.⁵⁹

“Monuments don’t teach history [...] Instead, monuments are about values. And so if a community decides it doesn’t want to be represented by a statue someone put up a century ago, who am I to tell them they don’t have that right?”⁶⁰

⁵⁶ «Must we allow symbols of racism on public land?», *The Harvard Gazette*, 19.06.20.

⁵⁷ «AHA PLENARY: “THE CONFEDERACY, ITS SYMBOLS, AND THE POLITICS OF PUBLIC CULTURE,” JANUARY 7, 2016,» *AHA Today*, 09.01.16.

⁵⁸ Decuir, «Good Riddance.» «Historians: ‘Defending history’ is complicated in the US,» *Cable News Network*, 19.08.17.

⁵⁹ «Toppling statues.»

⁶⁰ «Toppling statues.»

Ut ifra sitatet kan man se at Domby går vekk fra at statuene skal lære befolkningen om historie. Han påpeker at statuer handler mer om verdiene de representerer i samfunnet. I sitatet kommer den historiefaglige tilnærmingen frem, som kan være mer passiv sammenlignet med andre aktører i debatten. Selv om Domby ikke direkte sier at han er for å fjerne konføderale statuer, viser sitatet at han i hvert fall ikke er helt imot det. Han mener det er opp til det lokale samfunnet å avgjøre om statuene og verdiene de representerer, er noe samfunnet vil huske og markere.

Den historiefaglige tilnærmingen til debatten kan også være mer aktiv. I en bloggpost fra World Monuments Fund reflekterer Joshua David, president for organisasjonen, over hva de konføderale statuene representerer.⁶¹ David har en faglig tilnærming til debatten ettersom han jobber med å bevare historiske monumenter og steder. Likevel kommer det frem i bloggposten at han støtter fjerningen av konføderale statuer. Han begrunner sin mening ved å fremheve hvordan statuene ble reist opp på en sokkel for å skape en heltedyrking rundt de konføderale statene. Han legger også til at statuene ble reist opp for å styrke et system som undertrykte afroamerikanere og fremmet hvitt overherredømme.⁶² David argumenterer ganske likt som aktører i kategorien; statuene representerer rasistiske verdier.

I en nyhetsartikkel fra ABC News har to historikere blitt intervjuet om deres posisjon i debatten.⁶³ Det kommer frem at Lionel Kimble og Erin Thompson, de to historikerne, er enig i at de konføderale statuene ble satt opp for å spre frykt for afroamerikanere i samfunnet etter borgerkrigen. Dette er noe flere aktører, som er for å fjerne de konføderale statuene, også begrunner sin posisjon med. Kimble og Thompson har likevel en mer historiefaglig tilnærming ettersom de viser en bekymring for å rive ned og ødelegge statuene. Kimble mener å rive statuene er feil retning, og at statuene heller burde bli omplassert og flyttet fra det offentlig rom. Thompson er ikke uenig i dette, og legger til et forslag om å kontekstualisere den komplekse historien de konføderale statuene representerer med plaketter.⁶⁴

⁶¹ David, «Public Monuments.»

⁶² David, «Public Monuments.»

⁶³ «Historians debate.»

⁶⁴ «Historians debate.»

I en bloggpost fra AHA Today, etter det årlige American Historical Association-møtet, forteller Sarah Fenton om debatten historikere seg imellom hadde om de konføderale statuene.⁶⁵ Her peker hun til en historiker, Jane Turner Censer, som forklarer hvordan minnemarkeringen av borgerkrigen endret seg fra å huske de døde til å glorifisere konføderale helter. Videre peker Fenton selv til en konsensus blant historikerne som deltok på det årlige møtet om at noen statuer burde fjernes, men en manglende konsensus på spesifikt hvilke statuer som burde fjernes. I artikkelen presenteres også William Fitzhugh Brundage sitt synspunkt:

*“There are statues we should remove. And then there are those that we would perhaps want to reinterpret. And then there are those that we will probably end up deciding that we have to tolerate.”*⁶⁶

Sitatet viser en konsensus på at noen konføderale statuer burde fjernes fra det offentlige rom, men at ikke alle burde fjernes. Brundage mener altså at løsningen for debatten ikke er å fjerne alle statuer av konføderale aktører, men at noen må bevares. Enten gjennom å kontekstualisere dem, eller bare tolerere dem for hva de er.

Karen L. Cox, professor i historie ved universitetet i North Carolina, Charlotte, er for å fjerne de konføderale statuene i en debattartikkel fra CNN.⁶⁷ Hun peker på at statuene representerer rasistiske verdier og er et symbol på hvitt overherredømme. Videre argumenterer hun på bakgrunn av dette at statuene burde flyttes ettersom de hjemsøker sørstatenes offentlige plasser som torg og universitetsområder. Hun fortsetter argumentet sitt med å fremheve at offentlige plasser skal være demokratiske, og statuene er ikke et symbol på demokrati.⁶⁸

Posisjonen aktører med den historiefaglige tilnærmingen tar i debatten som er blitt skissert over er altså litt varierende. Noen aktører er mer varsom ovenfor spørsmålet om å fjerne eller ikke fjerne statuene, mens det kan virke som at andre er klare på at noen statuer burde fjernes. De støtter og bruker ofte de samme argumentene, som de to andre kategoriene jeg

⁶⁵ «AHA PLENARY.»

⁶⁶ «AHA PLENARY.»

⁶⁷ COX, «With these racist markers.»

⁶⁸ COX, «With these racist markers.»

har undersøkt i dette underkapittelet. Aktører som tar denne posisjonen, i motsetning til de to andre posisjonene som er for, viser hvor komplekst spørsmålet om å fjerne eller ikke fjerne er. Likevel får man ikke et stort inntrykk av at å fjerne innebærer å glemme historien. Denne posisjonen har derfor det samme synspunktet som de to andre kategoriene, at å fjerne handler mer om å glemme en tolkning av historien og symbolene statuene representerer.

4.2. Argumentene mot å fjerne

Den andre siden av debatten har et annet syn på de konføderale statuene, og er derfor mot å fjerne. De tre neste argumentene i debatten mener at man glemmer historien ved å fjerne statuene. De argumenterer derfor for at de skal stå oppreist i det offentlige rom, slik at folk ikke glemmer, men husker historien statuene representerer. De har derimot forskjellige begrunnelser for hvorfor statuene burde stå oppreist, som jeg vil vise i dette underkapittelet.

4.2.1. Statuene er kulturell og historisk arv

At statuene er kulturell og historisk arv, er en posisjon den polariserte motparten i debatten tar. For aktører som har dette synspunktet er ikke statuene symboler på rasistiske verdier, men symbol på nasjonen og sørstatenes historie, samt historiske arv.⁶⁹ De argumenterer mot å fjerne, fordi statuene og den historiske arven de representerer ikke må glemmes da den har en verdi i dagens samfunn.

Et eksempel på dette finner vi i en nyhetsartikkel fra Aiken Standard, hvor to medlemmer av organisasjonen Sons of Confederate Veterans har blitt intervjuet om deres posisjon i debatten. Denne organisasjonen består av etterkommere av personer som kjempet for de konføderale statene i borgerkrigen. Medlemmet Danny Francis argumenterer for å beholde statuene fordi de er symboler på sørstatenes kultur. Han er uenig med aktører som vil fjerne statuene på bakgrunn av at de var satt opp for å skremme afroamerikanere. Francis mener at statuene ble reist opp for å huske og hedre generalene som kjempet mot inntrengere fra nord.

⁶⁹ Edward Whitney og Bob Mesenbrink, «What do Confederate statues stand for, and should they be removed? (6 letters).» “The Debate On Confederate Symbols, From The Perspective Of A Confederate Daughter,” *KERA News*, 20.10.17. “Texas legislation aimed at protecting monuments of all kinds sparks heated debate over Confederate markers,” *The Texas Tribune*, 10.04.19.

Det andre medlemmet, Pete Peters, sier han og medlemmene mener det er feil å viske vekk historien gjennom å fjerne konføderale statuer. Historien bidrar til en forståelse og kunnskap om hvor man kommer fra, og denne forståelsen er viktig for å vite hvor man går som kultur. Videre forklarer han hvorfor statuene ble satt opp av ulike konføderale organisasjoner. Fra deres synspunkt ble statuene satt opp som minnesteder for familiene av de falne soldatene, som ble gravlagt i ukjente graver eller på slagmarker. Peters sammenligner på bakgrunn av dette, å fjerne statuene med å fjerne en person sin gravstein, og bruker dette som et argument mot å fjerne statuene.⁷⁰

Peters har også en annen oppfatning av hva som var årsaken til borgerkrigen, noe han bruker for å argumentere mot å fjerne statuene. Peters mener at å frigjøre slavene ikke var den spesifikke årsaken for borgerkrigen. Han selv og organisasjonen mener krigen omhandlet toll og at dette var grunnen for at sørstatene løsrev seg. Videre trekker han inn at det ikke hadde blitt krig hvis sørstatene hadde fått lov å løsrive seg fra unionen. Fra et militært perspektiv mener Peters at invaderingen av de sørlige statene førte til at befolkningen måtte forsvare seg og deres hjem. Videre legger han til at det at de kjempet for deres stater er grunnen til at de hedres og hvorfor kongressen har erklært dem som amerikanske veteraner.⁷¹

For Peters og Francis blir er det en klar problematikk med å fjerne statuene, og dette innebærer for dem å glemme historien. De begrunner dette med å peke på at statuene representerer er en del av nasjonens og sørstatenes historie. I tillegg mener de at statuene er historisk og kulturell arv som man ikke kan frata de fremtidige generasjonene. Å fjerne statuene, ifølge aktørene med denne posisjonen i debatten, vil derfor føre til at fremtidige generasjoner glemmer den historiske og kulturelle arven statuene representerer.

4.2.2. «Slippery slope» argumentet

«Slippery slope» argumentet brukes mot å fjerne de konføderale statuene, på bakgrunn av at det kan skape en «slippery slope», som fører til at man fjerner statuer som representerer andre deler av historien man vil huske og markere. Som følge av den voldelige hendelsen under protesten mot fjerningen av en konføderal statue i Charlottesville 2017, lurte President

⁷⁰ «The debate over Confederate monuments: Keep them standing,» *Aiken Standard*, 21.08.20.

⁷¹ «The debate over Confederate monuments.»

Donald Trump på om George Washington og Thomas Jefferson var neste i rekken av statuer man ville fjerne⁷² I kjølvannet av politidrapet på Floyd, ble blant annet en statue av George Washington vandalisert.⁷³ Denne kategorien underbygger sitt argument ved å vise til hvordan statuer av viktige historiske personer ble vandalisert fordi de eide slaver. Aktører som tar denne stillingen i debatten, mener at å fjerne konføderale statuer vil bane vei for at man også fjerner statuer av andre viktige historiske aktører, og glemmer delen av historien de representerer.

Figur 3: Statue av George Washington vandalisert i Washington Square Park, New York. (EPA)

I en artikkel fra magasinet *Governing* kommer «slippery slope» argumentet frem gjennom meningene til Phillip Magness og Robert Johnston.⁷⁴

⁷² Elliot Ackerman, «The Confederate Monuments We Shouldn't Tear Down,» *The New York Times*, 07.07.20.

⁷³ «A list of the statues across the US toppled, vandalized or officially removed amid protests,» *The Hill*, 12.06.20.

⁷⁴ «History Matters: Debates About Monuments Reflect Current Divisions,» *Governing*, 08.03.21.

“It’s an odd slippery slope that we’ve embarked upon [...] They’ll go around and look for figures that have some mark against them in the past, which may be a secondary aspect of their career.”⁷⁵

Dette sitatet er meningen som Magness, historiker for det amerikanske institutt for økonomisk forskning, har om debatten rundt de konføderale statuene. Her kommer det frem at han mener debatten har skapt en «slippery slope», som har gjort det akseptabelt å lete etter feilene til andre historiske aktører, og sette dem under granskning for å fjernes.

Robert Johnston, direktør for historieundervisningsprogrammet på Universitetet i Illinois, peker på de samme faremomenter med debatten rundt de konføderale statuene. Han mener debatten er bra for samfunnet ettersom det får befolkningen til å tenke kritisk over historien og historiske aktører. Likevel er han bekymret for at den historiske revisjonismen som kommer med debatten, kan rydde vekk hvilken som helst historisk aktør med urenheter i deres liv.⁷⁶

I en artikkel fra Fort Worth Star-Telegram, uttrykker Cynthia M. Allen sin mening om hvordan debatten rundt de konføderale statuene har skapt en «slippery slope» for andre deler av nasjonens historie.⁷⁷ Hun peker på en liste over Dallas Independent School District. I listen blir skoler som er oppkalt etter tre grunnleggere av nasjonen og to helter fra slaget ved Alamo satt under samme søkelys som skoler oppkalt etter konføderale aktører.⁷⁸ Selv om denne oppgaven fokuserer på statuer har jeg tatt med dette argumentet ettersom det understreker poenget til aktører med denne posisjonen i debatten. Allen viser hvordan debatten rundt konføderale statuer kan påvirke andre deler av USA sin historie. Hun mener at å fjerne de konføderale statuene vil føre til at andre deler av nasjonens historie bli satt i fare for å glemmes, og argumenterer derfor mot å fjerne statuene.

Som man kan se gjennom de ulike aktørene sine argumenter, er denne posisjonen mot å fjerne statuene fordi det innebærer å glemme. Med deres perspektiv innebærer det ikke bare å glemme historien de konføderale statuene representerer, men også at en «slippery slope» som

⁷⁵ «History Matters.»

⁷⁶ «History Matters.»

⁷⁷ Cynthia M. Allen, «On Confederate symbols, the slope is getting slippery,» *Fort Worth Star-Telegram*, 21.09.17.

⁷⁸ Allen, «On Confederate symbols.»

følger med å akseptere å fjerne de konføderale statuene vil sette flere deler av nasjonens historie i fare for å glemmes.

4.2.3. Lærdomsargumentet

Under lærdomsargumentet finner vi aktører som argumenterer mot å fjerne de konføderale statuene ettersom man kan dra lærdom fra dem.⁷⁹ Personer med denne posisjonen erkjenner at statuene representerer en mørk fortid. Likevel mener de at denne delen av historien ikke må glemmes og er like viktig å huske som alle andre deler av nasjonens historie. Fra deres perspektiv kan man dra lærdom fra statuene istedenfor å fjerne dem. Noen aktører med denne posisjonen i debatten mener derfor at man burde kontekstualisere den komplekse historien statuene representerer.⁸⁰

I det konservative nettmagasinet *The Federalist* kan man se hvordan Matthew Boomer, med dette ståstedet i debatten, argumenterer.⁸¹ Boomer mener at statuene av General Robert E. Lee må bli sett på som et spøkelse og en påminner om en fortid USA som nasjon ikke kan legge bort. USA er et land som er bygget på håp og velstand, men også på strid og konflikter fortsetter han. Å huske Lee for hans ufullkommenhet og ugjerninger for å unngå repetisjon av hans feil er verdien Boomer ser i Lee-statuene.⁸² Han mener derfor at statuene av Lee burde stå oppreist i samfunnet slik at borgere kan huske historien Lee representerer. Fra hans synspunkt innebærer det å fjerne statuer det samme som å glemme. Videre legger Boomer frem hvorfor han mener disse statuene burde få stå oppreist i det offentlige rom og ikke omplasseres til et museum. Han mener at statuene må stå oppreist i det offentlig rom, fordi det tvinger folk til å konfrontere og reflektere rundt Lees ufullkommenhet og ugjerninger i hverdagen, i motsetning til museum som man besøker sjeldnere. Videre peker han på hvite nasjonalister som et eksempel. De ser på Lee som en helt av den vestlige sivilisasjonen og er derfor et bevis på at statuene må brukes for å dra lærdom fra sannheten om Lee og hans arv.⁸³

⁷⁹ «Arkansas statues fall, raising fresh debate,» *Arkansas Democrat Gazette*, 21.06.20.

⁸⁰ Gary Shapiro, «The Meaning of Our Confederate ‘Monuments’,» *The New York Times*, 15.05.17, Rachel L. Harris og Lisa Tarchak, «Monuments Are Falling. What Should Rise in Their Place?,» *The New York Times*, 17.07.20. «Historians debate.» Robert McKearin, «Keep the Statues, but Add Context,» *The New York Times*, 07.12.17.

⁸¹ Matthew Boomer, «Protesters Are All Wrong About Confederate Statues. They’re Not A Celebration, But A Warning,» *The Federalist*, 16.08.2017.

⁸² Boomer, «Protesters Are All Wrong.»

⁸³ Boomer, «Protesters Are All Wrong.»

Afroamerikanere kan også innta denne posisjonen i debatten. Sophia A. Nelson uttrykker sin mening om de konføderale statuene i en artikkel fra NBC News.⁸⁴ Hun starter sitt argument med å fremheve at hun er en etterkommer av slaveriet. Likevel er hun mot å fjerne statuene, fordi de kan bli brukt til å lære framtidige generasjoner om nasjonens mørke fortid. Hun konstaterer en forskjell mellom det konføderale flagget og statuene. For henne er flagget et symbol på hat hvis det flagrer i det offentlige rom, men et symbol på ytringsfrihet hvis en person velger å flagre det på sin private eiendom. På samme måte mener hun at man ikke kan fortelle personer at de ikke får lov å hedre og huske deres slekt som kjempet for de konføderale statene gjennom å reise opp konføderale statuer. Videre poengterer Nelson at man må beholde statuene hvor de står slik at folk kan forklare historien til den neste generasjon. Ved å fjerne dem eller flytte statuene, mener hun at man glemmer den rasistiske fortiden, og at dette ikke vil løse rase problemet i det amerikanske samfunnet.⁸⁵

En del av dette ståstedet og argumentet er aktører som argumenterer for å beholde statuene, men med en plakett som kan forklare statuenes kontekst. Ettersom statuene ble reist opp med spesifikke formål om å undertrykke afroamerikanere, mener flere at løsningen er en plakett som kan forklare hele bildet av historien. Ellis Cose legger frem denne løsningen i en artikkel fra USA Today. Han er til en viss grad enig i Trumps uttalelse om at å fjerne statuene krysser en linje som kan skade USA sin historie og kultur. Likevel mener ikke Cose at man bare skal la dem stå som de er, men at man kan dra verdifull lærdom fra statuene. Løsningen han legger frem er å legge til en plakett hvor statuene står, som forklarer at de var forrædere, ikke helter, og at deres arv fortsatt skygger over dagens amerikanske samfunn.⁸⁶

Aktører med denne stillingen i debatten får frem at statuene har en verdi i samfunnet gjennom argumentasjonen deres. Denne verdien er at man husker historien og kan dra lærdom av historien fra statuene. Å fjerne statuene innebærer, fra deres perspektiv, å glemme historien, og av den grunn argumenterer de mot å fjerne de.

⁸⁴ Sophia A Nelson, «Opinion: Don't Take Down Confederate Monuments. Here's Why.» *NBC News*, 01.06.17.

⁸⁵ Nelson, «Opinion: Don't Take Down Confederate Monuments.»

⁸⁶ Ellis Cose, «Keep Confederate monuments, but put their horrific history on center stage.» *USA Today*, 21.08.17.

5.0. Konklusjon

Debatten har tiltrukket seg mange aktører med ulike oppfatninger av hva man burde gjøre med statuene, ikke bare om de skal fjernes eller ikke, men hva man burde gjøre med statuene etter de fjernes. Det er stor forskjell i hvordan de ulike aktørene argumenterer for og mot å fjerne statuene, og om man skal huske eller glemme historien de representerer. Debatten kan deles opp i to sider, for og mot, og hver av disse sidene har tre argumenter som brukes for å begrunne deres ståsted.

I analysen viser jeg at de som argumenterer mot å fjerne, argumenterer for å huske, og ikke glemme delen av historien statuene representerer. Aktørene som tar denne siden i debatten, argumenterer derfor mot å fjerne statuene og mener at samfunnet skal huske historien de representerer. Dette kommer spesielt frem i *lærdomsargumentet*, som viser til at det å fjerne innebærer å glemme, og at dette er problematisk fordi statuene er en påminner om den mørke fortiden samfunnet kan dra lærdom fra. De to andre posisjonene som er mot å fjerne, skiller seg markant, men er også for å huske historien statuene representerer. De som argumenterer for at *statuene er kulturell og historisk arv* mener ikke at statuene representerer en mørk fortid, men som argumentet lyder, at de er en del av kulturarven til nasjonen. Ettersom statuene er en del av historien, har de ifølge dette synspunktet en plass i det offentlige rom, og er noe samfunnet burde huske som en del av nasjonens kultur og historie. Den siste posisjonen mot, «*slippery slope*» *argumentet*, mener at det å fjerne konføderale statuer vil skape en dominoeffekt, som fører til at samfunnet fjerner statuer av andre historiske aktører. For dem er et «ja» til å fjerne, et faremoment for å glemme ikke bare historien de konføderale statuene representerer, men også andre viktig historiske aktører og deler av nasjonens historie. De tre posisjonene som er mot, mener derfor at å fjerne de konføderale statuene innebærer å glemme en del av nasjonens historie.

På den andre siden betyr ikke nødvendigvis det å fjerne statuene at man velger å glemme historien. De er for at man skal glemme symbolene statuene representerer, som for denne siden er rasistiske. Man kunne dermed tolke deres argumentasjon som for å glemme den mørke fortiden statuene representerer. De argumenterer også for å glemme undertrykkelsen av afroamerikanere, slaveriet og «The lost cause», den glorifiserte versjonen av borgerkrigen i sørstatene. Likevel innebærer dette å glemme en del av historien til nasjonen, som er problematisk og ikke kan tas lett på. De som tar stillingene, *statuene representerer rasistiske*

verdier og oppgjør med nasjonens mørke fortid, mener likevel det er berettiget. En annen tolkning av deres argumenter er at de egentlig ikke vil glemme denne delen av historien, men at den glorifiserte versjonen av historien statuene representerer, ikke burde vises frem i det offentlige rom. Den siste av de tre kategoriene for å fjerne, er det jeg har kalt for den *historiefaglige tilnærmingen*. Her finner vi historikerne og deres synspunkter, og den varierer fra historiker til historiker. Noen aktører er ganske aktive for å fjerne, mens andre har en mer passiv tilnærming. Likevel oppfatter jeg en konsensus blant historikere for å fjerne noen av de konføderale statuene. Ut ifra deres synspunkt får man et inntrykk av at det å fjerne statuene, ikke innebærer å glemme historien de representerer. En historiker peker på at statuenes formål ikke er å lære folk historie.⁸⁷ Likevel finnes det også historikere som er varsom og mener kontekstualisering av statuene er et bedre alternativ enn å fjerne.⁸⁸ Man kan tolke deres stilling i debatten som for å huske i riktig kontekst.

Utenom problematikken med å huske eller å glemme historien statuene representerer kommer det frem to vesentlige implikasjoner i debatten; hva man skal gjøre med statuene som fjernes, og hvordan de eventuelt kan kontekstualisere istedenfor å fjernes. Flere statuer er blitt satt i oppbevaring uten noe avgjørelse om de skal ødelegges eller omplasseres.

Den første implikasjonen, hva man skal gjøre med statuene som fjernes, har fått en del oppmerksomhet av aktørene. Flere peker på museum som en løsning og et bedre alternativ enn det offentlige rom. Problematikken her er at de fleste museum ikke vil ta imot de konføderale statuene av grunner som historien de representerer, eller fordi de er for store og krevende å vedlikeholde.⁸⁹ Et annet aspekt å tenke over er at statuene fortsatt vil fremstå overveldende, dominerende og autoritær i en museumsutstilling på grunn av statuenes størrelse.⁹⁰ Å kontekstualisere statuene er ikke nødvendigvis en lett oppgave. Selv om de blir omplassert fra det offentlige rom til et museum, blir de ikke automatisk satt i ny kontekst. Det er vanskelig å stille dem i et lys som viser den komplekse historien de representerer.

Den andre implikasjonen er hvordan man eventuelt kan kontekstualisere statuene istedenfor å fjerne dem. Museum er en del av løsningen, men som jeg har drøftet, vanskelig å få til. Uten om museum er det tre andre muligheter. Plakett er en mulighet, som flere aktører har

⁸⁷ «Toppling statues.»

⁸⁸ «Historians debate.»

⁸⁹ «Historians debate.»

⁹⁰ Janeen Bryant, Benjamin Filene, Louis Nelson, Jennifer Scott og Suzanne Seriff, «Are Museums the Right Home for Confederate Monuments?», *Smithsonian Magazine*, 07.05.18.

argumentert for som et godt alternativ. En plakett kan kontekstualisere, da den hjelper å forklare den kontroversielle historien til statuene. Likevel er det uenigheter om dette vil gjøre en forskjell.⁹¹ En liten plakett vil ikke gjøre en vesentlig forskjell for en person som ser statuene på avstand. For å lese plaketten må man komme nært den, og til og med da vil én stor statue vekke mer oppmerksomhet enn en liten plakett. Appellen for å forstå den komplekse historien ligger også i større grad gjennom det visuelle folk kan se, ikke den ekstra lærdommen man får gjennom en plakett.⁹² Et annet aspekt man må ta i betraktning med plaketter, er hvem som skal skrive informasjonen om statuene og hva som skal stå der. Med en stor uenighet over om statuene skal få stå i det offentlige rom i det hele tatt, er det nok også en stor uenighet om hvilke informasjonen som skal stå på plakettene.

Den andre muligheten er å sette opp statuer som setter de konføderale statuene i et nytt lys. Dette innebærer at man for eksempel setter opp statuer av viktige afroamerikanere rundt området hvor de konføderale statuene står. På denne måten blir historien i det offentlige rom mer mangfoldig. Det offentlige rom vil da vise til ulike deler av historien, og det historiske narrativet til de konføderale statuene får dermed ikke dominere minnelandskapet. Et annet eksempel er å sette opp statuer som viser undertrykkelsen afroamerikanere opplevde gjennom slaveriet ved siden av konføderale statuer. Dette kan muligens fungere, men er også vanskelig å få til med statuene av konføderale aktører på hester.

En tredje mulighet er å bygge en gravlund av de konføderale statuene, i likhet med den kommunistiske gravlunden Memento Park utenfor Budapest.⁹³ I motsetning til et museum hvor statuer står i sin originale oppreiste posisjon, er det flere muligheter for å fremstille statuene annerledes på en konføderal gravlund. Dette gjør det lettere å stille statuene i et nytt lys, som viser den komplekse historien statuene representerer mer passende enn på en sokkel i det offentlig rom. Alternativet er likevel problematisk ettersom det innebærer spørsmål som hvor man skal plassere en slik gravlund, om det skal være én eller flere, og hvordan man skal fremstille statuene der.

⁹¹ «There's a new way to deal with Confederate monuments: Signs that explain their racist history,» *The Washington Post*, 22.09.19.

⁹² Erin Thompson, «Why Just 'Adding Context' to Controversial Monuments May Not Change Minds,» *Smithsonian Magazine*, 18.12.20.

⁹³ Jordan Brasher og Derek H. Alderman, «A Confederate statue graveyard could help bury the Old South,» *The Conversation*, 26.07.19.

Om Memento Park, se deres hjemmeside: <https://www.mementopark.hu/en/home/>.

Figur 3: Ødelagte statuer av Vladimir Lenin i en sovjetisk gravlund i Estland, Tallinn. (Felipe Tofani)

Som Sabine Marschall viser til i boken om minnelandskapet i Sør-Afrika, vil det alltid være omstridte meninger rundt symboler, som statuer, i det offentlige rom ettersom det innebærer at en gruppe sitt historiske narrativ får dominere, og det dermed svekker en annen gruppes sitt historiske narrativ.⁹⁴ Kan debatten og fjerning av de konføderale statuene dermed føre til at afroamerikanere sitt historiske narrativ får en større plass i det offentlig rom? Det spørs nok hvordan ting utvikler seg videre. Under arbeidet med denne oppgaven ble det amerikanske samfunn nok engang rystet med en politiskyting av en afroamerikansk borger.⁹⁵ Det vil ikke overraske meg om debatten får enda en gnist av dette. Spørsmålet om å fjerne eller ikke fjerne, og hva det amerikanske samfunnet skal huske og glemme, er et mer komplekst spørsmål enn antatt. Argumentene til de ulike posisjonene viser at det er store uenigheter i samfunnet. Flere løsninger er foreslått, men til nå er det ingen enighet om hva man skal gjøre med statuene. Debatten rundt de konføderale statuene vil nok heller ikke nå en konsensus med det første. Med raseproblemene og afroamerikanere sin kamp for sosial rettferdighet, vil nok spørsmålet om å fjerne eller ikke fjerne fortsatt være dagsaktuelt i den nærmeste fremtid.

⁹⁴ Marschall, *Landscape of Memory*, 350.

⁹⁵ «What to Know About the Death of Daunte Wright,» *The New York Times*, 23.04.21.

6.0. Primær- og sekundærkilder:

6.1. Primærkilder:

6.1.1. Publiserte kilder:

Ackerman, Elliot. (2020) «The Confederate Monuments We Shouldn't Tear Down.» *The New York Times*. 07.07.20. Hentet fra <https://www.nytimes.com/2020/07/07/opinion/confederate-graves-arlington-cemetery.html> 25.03.21.

Allen, Cynthia M. (2017) «On Confederate symbols, the slope is getting slippery.» *Forth Worth Star-Telegram*. 21.09.17. Hentet fra <https://www.star-telegram.com/opinion/cynthia-m-allen/article174698431.html> 17.04.21.

Appelbaum, Yoni. (2017) «Take the Confederate Statues Down.» *The Atlantic*. 13.08.17. Hentet fra <https://www.theatlantic.com/politics/archive/2017/08/take-the-statues-down/536727/> 21.04.17.

Bailey, Issac J. (2020) «We Don't Need to Cancel George Washington. But We Should Be Honest About Who He Was.» *Politico*. 28.06.20. Hentet fra <https://www.politico.com/news/magazine/2020/06/28/confederate-monuments-george-washington-thomas-jefferson-342297> 22.02.21.

Barber, Daniel. (2017) «What do Confederate statues stand for, and should they be removed? (6 letters).» *Denver Post*. 08.08.17. Hentet fra <https://www.denverpost.com/2017/08/18/what-do-confederate-statues-stand-for-and-should-they-be-removed-6-letters/> 16.04.21.

Boomer, Matthew. (2017) «Protesters Are All Wrong About Confederate Statues. They're Not A Celebration, But A Warning.» *The Federalist*. 16.08.2017. Hentet fra <https://thefederalist.com/2017/08/16/protesters-wrong-confederate-statues-theyre-not-celebration-warning/> 25.03.21.

Brasher, Jordan og Derek H. Alderman. (2019) «A Confederate statue graveyard could help bury the Old South.» *The Conversation*. 26.07.19. Hentet fra <https://theconversation.com/a-confederate-statue-graveyard-could-help-bury-the-old-south-118034> 04.05.21.

Bryant, Janeen, Benjamin Filene, Louis Nelson, Jennifer Scott og Suzanne Seriff. (2018) «Are Museums the Right Home for Confederate Monuments?.» *Smithsonian Magazine*. 07.05.18. Hentet fra <https://www.smithsonianmag.com/history/are-museums-right-home-confederate-monuments-180968969/> 05.05.21.

Cose, Ellis. (2017) «Keep Confederate monuments, but put their horrific history on center stage.» *USA Today*. 21.08.17. Hentet fra <https://eu.usatoday.com/story/opinion/2017/08/21/keep-confederate-monuments-but-dont-whitewash-their-horrific-history-ellis-cose-column/584267001/> 31.03.21.

Cox, Karen L. (2020) «With these racist markers in place, there can be no peace.» *Cable News Network*. 05.06.20. Hentet fra <https://edition.cnn.com/2020/06/01/opinions/confederate-monuments-george-floyd-protests-history-cox/index.html> 16.04.21.

David, Joshua. (2017) «Public Monuments, Public Values.» *World Monuments Fund Blog*. 18.08.17. Hentet fra <https://www.wmf.org/blog/public-monuments-public-values> 16.04.21.

Decuir, Sharlene Sinegal. (2017) «Good Riddance to Confederate Monuments.» *The New York Times*. 28.04.17. Hentet fra <https://www.nytimes.com/2017/04/28/opinion/good-riddance-to-confederate-monuments.html?searchResultPosition=5> 21.04.21.

Evenrud, Eivor. (2020) «Vi trenger ikke å hylle statuer, men vi trenger heller ikke å rive dem.» *Aftenposten*. 11.06.20. Hentet fra <https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/y3a8or/vi-trenger-ikke-aa-hylle-statuer-men-vi-trenger-heller-ikke-aa-rive-dem> 09.04.21.

Harris, Rachel L. og Lisa Tarchak. (2020) «Monuments Are Falling. What Should Rise in Their Place?.» *The New York Times*. 17.07.20. Hentet fra

<https://www.nytimes.com/2020/07/17/opinion/monuments-racism-jefferson.html?action=click&module=RelatedLinks&pgtype=Article> 21.04.21.

Kuntzman, Gersh. (2017) «Americans should renounce Confederate leaders the same way Germans renounce Hitler.» *New York Daily News*. 17.08.17. Hentet fra <https://www.nydailynews.com/news/politics/u-s-confederate-leaders-germans-hitler-article-1.3420013> 25.03.21.

Landrieu, Mitch. *In the Shadows of Statues: a White Southerner Confronts History*. London: Penguin Books, 2018. Kindle.

McKearin, Robert. (2017) «Keep the Statues, but Add Context.» *The New York Times*. 07.12.17. Hentet fra <https://www.nytimes.com/2017/12/07/opinion/statues-historical-figures.html> 04.05.21.

Mesenbrink, Bob (2017) «What do Confederate statues stand for, and should they be removed? (6 letters).» *Denver Post*. 08.08.17. Hentet fra <https://www.denverpost.com/2017/08/18/what-do-confederate-statues-stand-for-and-should-they-be-removed-6-letters/> 16.04.21.

Nelson, Sophia A. (2017) «Opinion: Don't Take Down Confederate Monuments. Here's Why...» *NBC News*. 01.06.17. Hentet fra <https://www.nbcnews.com/think/news/opinion-why-i-feel-confederate-monuments-should-stay-ncna767221> 31.03.21.

Shapiro, Gary. (2017) «The Meaning of Our Confederate 'Monuments'.» *The New York Times*. 15.05.17. Hentet fra <https://www.nytimes.com/2017/05/15/opinion/the-meaning-of-our-confederate-monuments.html> 20.04.21.

Szanya, Thomas S. (2020) «Confederate Statues Symbolize Role of Racism in America.» *The RAND Blog*. 16.07.20. Hentet fra https://www.rand.org/blog/2020/07/confederate-statues-symbolize-role-of-racism-in-america.html?utm_campaign=&utm_content=1595338159&utm_medium=rand_social&utm_source=twitter 10.03.21.

Thompson, Erin. (2020) «Why Just ‘Adding Context’ to Controversial Monuments May Not Change Minds.» *Smithsonian Magazine*. 18.12.20. Hentet fra <https://www.smithsonianmag.com/history/why-just-adding-context-controversial-monument-may-not-change-minds-180976583/> 04.05.21.

Tobin, Jonathan S. (2017) «The questions that must be asked before toppling historic statues.» *New York Post*. 16.08.17. Hentet fra <https://nypost.com/2017/08/16/the-questions-that-must-be-asked-before-toppling-historic-statues/> 25.03.21.

Whitney, Edward (2017) «What do Confederate statues stand for, and should they be removed? (6 letters).» *Denver Post*. 08.08.17. Hentet fra <https://www.denverpost.com/2017/08/18/what-do-confederate-statues-stand-for-and-should-they-be-removed-6-letters/> 16.04.21.

6.1.2. Avisartikler:

«A list of the statues across the US toppled, vandalized or officially removed amid protests.» *The Hill*. 12.06.20. Hentet fra <https://thehill.com/homenews/state-watch/502492-list-statues-toppled-vandalized-removed-protests> 25.03.21.

«AHA PLENARY: “THE CONFEDERACY, ITS SYMBOLS, AND THE POLITICS OF PUBLIC CULTURE,” JANUARY 7, 2016.» *AHA Today*. 09.01.16. Hentet fra <https://www.historians.org/publications-and-directories/perspectives-on-history/january-2016/aha-plenary-the-confederacy-its-symbols-and-the-politics-of-public-culture-january-7-2016> 15.02.21.

«Arkansas statues fall, raising fresh debate.» *Arkansas Democrat Gazette*. 21.06.20. Hentet fra <https://www.arkansasonline.com/news/2020/jun/21/statues-fall-raising-fresh-debate/?latest> 11.05.21.

«Carl von Linné-benken i Botanisk hage blir værende.» *Universitetsavisa*. 23.09.20. Hentet fra <https://www.universitetsavisa.no/politikk/carl-von-linn-benken-i-botanisk-hage-blir-vaerende/103292> 30.04.21.

«'Changing history'? No – 32 Confederate monuments dedicated in past 17 years.» *The Guardian*. 16.08.17. Hentet fra <https://www.theguardian.com/us-news/2017/aug/16/confederate-monuments-civil-war-history-trump> 16.04.21.

«Council takes no action on Confederate monument.» *Wichita Falls Times Record News*. 21.07.20. Hentet fra <https://eu.timesrecordnews.com/story/news/local/2020/07/21/council-takes-no-action-confederate-monument/5479308002/> 11.05.21.

«George Floyd Protests Reignite Debate Over Confederate Statues.» *The New York Times*. 03.06.20. Hentet fra <https://www.nytimes.com/2020/06/03/us/confederate-statues-george-floyd.html> 17.02.21.

«Historians debate America's history of racism and Confederate monuments.» *ABC news*. 18.07.20. Hentet fra <https://abcnews.go.com/US/historians-debate-americas-sordid-history-racism-confederate-monuments/story?id=71486827> 16.04.21.

«Historians: 'Defending history' is complicated in the US.» *Cable News Network*. 19.08.17. Hentet fra <https://edition.cnn.com/2017/08/19/opinions/historians-confederate-statues-opinion-roundup/index.html> 11.05.21.

«History Matters: Debates About Monuments Reflect Current Divisions.» *Governing*. 08.03.21. Hentet fra <https://www.governing.com/now/History-Matters-Debates-Over-Monuments-Reflect-Current-Divisions.html> 17.04.21.

«Man Charged After White Nationalist Rally in Charlottesville Ends in Deadly Violence.» *The New York Times*. 12.08.2017. Hentet fra <https://www.nytimes.com/2017/08/12/us/charlottesville-protest-white-nationalist.html?action=click&module=RelatedCoverage&pgtype=Article®ion=Footer> 15.03.21.

«Must we allow symbols of racism on public land?.» *The Harvard Gazette*. 19.06.20. Hentet fra <https://news.harvard.edu/gazette/story/2020/06/historian-puts-the-push-to-remove-confederate-statues-in-context/> 31.03.21.

«Robert E. Lee's relative is an NC pastor. He says 'Supremacy was never God's plan.'» *The News & Observer*. 17.08.17. Hentet fra

<https://www.newsobserver.com/article167741832.html> 17.04.21.

«Soviet war memorials in Eastern Europe continue to strain relations with Russia.» *The Conversation*. 20.08.18. Hentet fra <https://theconversation.com/soviet-war-memorials-in-eastern-europe-continue-to-strain-relations-with-russia-101687>

30.04.21.

«Statues Honoring the Confederacy: Preserving History or Hate?» *U.S. News & World Report*. 02.06.17. Hentet fra <https://www.usnews.com/news/national-news/articles/2017-06-02/statues-honoring-the-confederacy-preserving-history-or-hate>

26.03.21.

«Texas legislation aimed at protecting monuments of all kinds sparks heated debate over Confederate markers.» *The Texas Tribune*. 10.04.19. Hentet fra

<https://www.texastribune.org/2019/04/10/texas-confederate-monuments-debate-heats-over-proposed-protection-law/> 11.05.21.

«The day the statue fell.» *The Guardian*. 19.03.04. Hentet fra

<https://www.theguardian.com/world/2004/mar/19/iraq.jamesmeek> 02.05.21.

«The Debate On Confederate Symbols, From The Perspective Of A Confederate Daughter.»

KERA News. 20.10.17. Hentet fra <https://www.keranews.org/texas-news/2017-10-20/the-debate-on-confederate-symbols-from-the-perspective-of-a-confederate-daughter> 21.04.21.

«The debate over Confederate monuments: Keep them standing.» *Aiken Standard*. 21.08.20.

Hentet fra https://www.postandcourier.com/aikenstandard/news/the-debate-over-confederate-monuments-keep-them-standing/article_311c62f7-e500-5f40-b671-36be56d9175b.html 31.03.21.

«'The lost cause': the women's group fighting for Confederate monuments.» *The Guardian*.

10.08.18. Hentet fra <https://www.theguardian.com/us-news/2018/aug/10/united-daughters-of-the-confederacy-statues-lawsuit> 04.05.21.

«There's a new way to deal with Confederate monuments: Signs that explain their racist history.» *The Washington Post*. 22.09.19. Hentet fra <https://www.washingtonpost.com/history/2019/09/22/theres-new-way-deal-with-confederate-monuments-signs-that-explain-their-racist-history/> 31.03.21.

«'This is not just about symbols': America's reckoning over Confederate monuments.» *Savannah Morning News*. 31.07.20. Hentet fra <https://eu.savannahnow.com/story/news/2020/07/31/this-is-not-just-about-symbols-americas-reckoning-over-confederate-monuments/114778306/> 20.04.21.

«Toppling statues is a first step toward ending Confederate myths.» *National Geographic*. 02.07.20. Hentet fra <https://www.nationalgeographic.com/history/article/toppling-statues-is-first-step-toward-ending-confederate-myths> 19.03.21.

«Tributes to slave traders and colonialists removed across UK.» *The Guardian*. 29.01.21. Hentet fra <https://www.theguardian.com/world/2021/jan/29/tributes-to-slave-traders-and-colonialists-removed-across-uk> 09.04.21.

«What to Know About the Death of Daunte Wright.» *The New York Times*, 23.04.21. Hentet fra <https://www.nytimes.com/article/daunte-wright-death-minnesota.html> 04.05.21.

«Year of racial awakening may topple Richmond's last Confederate statue.» *The Christian Science Monitor*. 12.02.20. Hentet fra <https://www.csmonitor.com/USA/Society/2020/1202/Year-of-racial-awakening-may-topple-Richmond-s-last-Confederate-statue> 25.03.21.

6.1.3. Nettsteder uten forfatter:

«AHA Statement on Confederate Monuments (August 2017).» Hentet 06.02.21 fra <https://www.historians.org/news-and-advocacy/aha-advocacy/aha-statement-on-confederate-monuments>.

«SPLC WHOSE HERITAGE? DATASET UPDATES AS OF SEPTEMBER 15, 2020.»

Hentet 21.02.21 fra <https://www.splcenter.org/presscenter/splc-whose-heritage-dataset-updates-september-15-2020>.

«Whose Heritage.» Hentet 09.04.21 fra

https://www.splcenter.org/sites/default/files/com_whose_heritage.pdf

6.2 Sekundærkilder:

Bøe, Jan Bjarne og Ketil Knutsen. *Innføring i historiebruk*. Kristiansand: Cappelen Damn Høyeskoleforlaget, 2013.

Foner, Eric «Reconstruction.» *Encyclopedia Britannica*. 10.09.20.

<https://www.britannica.com/event/Reconstruction-United-States-history>.

Forest, Benjamin og Juliet Johnson. «Confederate monuments and the problem of forgetting.» *Cultural Geographies*, 26, 1, (2019): 127-131.

Marschall, Sabine. *Landscape of Memory : Commemorative Monuments, Memorials and Public Statuary in Post-Apartheid South Africa*. Leiden, Boston: Brill, 2009.

Trippe, Kathie Sophia. «Memorialising White Supremacy: The Politics of Statue Removal.» Masteroppgave, University of Cape Town, 2019.

https://open.uct.ac.za/bitstream/handle/11427/31294/thesis_hum_2019_trippe_katie_sophia.pdf?sequence=1&isAllowed=y

6.3. Figurer og bilder:

Figur 1: Zeis, Kristen/The Virginian-Pilot via AP. (2020). Foto av vandaliserte statuer hentet fra <https://nypost.com/2020/06/11/confederate-columbus-statues-destroyed-across-us-amid-protests/> 10.05.21. (Side 3)

Figur 2: Helber, Steve/Associated Press. (2020). Foto av en Robert E. Lee statue hentet fra <https://www.nytimes.com/2020/06/03/us/robert-e-lee-statue-richmond.html> 10.05.21.
(Side 5)

Figur 3: EPA. (2020). Foto av en vandalisert George Washington statue hentet fra <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/trump-twitter-protests-george-washington-statue-manhattan-new-york-a9593501.html> 10.05.21. (Side 21)

Figur 3: Tofani, Felipe. (2017). Foto av sovjetisk gravlund hentet fra <https://fotostrasse.com/soviet-statue-graveyard-tallinn/#.YJkJGmYzZQI> 10.05.21. (side 28)